

Năm học lớp Đệ Ngũ bậc trung học, tôi nghĩ rằng với lớp tám bây giờ, một hôm chúng bạn nói chuyện với tôi thì tôi nói :

“Tôi sao trong tiểu thuyết, mỗi khi có hai người ôm nhau, thì tác giả có để cặp đôi hạnh phúc ? Hạnh phúc là cái gì mà y có biết không?”.

Tôi liền tay dong tay rồi rề rề hỏi giáo sư đang dạy môn triết luận luân lý :

“Thưa thầy, hạnh phúc là cái gì?”.

Hỏi mà run rúm, vì hỏi ra hạnh phúc là chuyện bậy bạ, thì e lo sợ phớt đời .

Thầy liền ra cho cặp lớp một bài luận văn, bình giá câu : “May thay, ngoài hạnh phúc ra, đời còn có cái gì khác nữa.” Thầy còn ghi chú thêm câu viết bằng nguyên văn tiếng Pháp để học trò có thể hiểu rõ hơn. Thầy giảng rằng, hạnh phúc như là cái bóng, mà mỗi người trên thế gian này đều luôn luôn theo đuổi, cố gắng theo đuổi nhưng không bao giờ bắt gặp được cái bóng . Bởi vậy, cho nên may mắn quá, cuộc đời này còn có nhiều thứ khác nữa, đừng bù đắp vào cái thiếu hụt của hạnh phúc, mà con người như chúng ta bao giờ tìm thấy, không bao giờ nắm được .

Chúng tôi hiểu một phần rằng, hạnh phúc là cái gì đó xa lạ, là như thế nào, mà con người thế gian ai cũng muốn, quay quắt đi tìm, và chúng ta bao giờ tìm thấy. Tôi nghĩ, thầy biết chúng tôi bình luận làm chi cái thế không có và khó khăn, đừng thêm phần gì mà c, thì nói thì gì . Thế là cả đám học trò nhô đầu còn cả tóc trọc, đầu khố nhăn nhó, nhìn óc bình giá và hạnh

Triết lý củ khoai

Tác Giả: Tràm Cà Mau

Thứ Ba, 22 Tháng 5 Năm 2012 11:49

phúc, cái th mà chúng mù m, ch a ý th c, ch a hi u n i vài ba ph n trăm ý nghĩa. Th ng b n ng i sau l ng, th i tôi hai cái đầu đ ng, đ ph t cái t i h i th y câu h i c c c , làm cho c l p ph i nh c đ u. Tôi bi t t i, ng i yên. Tôi c yên chí là h nh phúc không có th t trên đ i n y, và không t i gì u ng công tìm ki m. Dù sách v , th vắn, có nói nhi u đ n h nh phúc, tôi e r ng đó là chuy n m m ng ao c hã huy n, chuy n bánh v c a nh ng ng i chuyên làm th vắn.

Nh ng khi l n lên, đ c đ c kinh Ph t, kinh Thánh, và nhi u sách triết lý Âu Á nh Kh ng, L o , Chu... và luôn c kinh Koran và kinh đ o Bahai n a, thì tôi tìm cho tôi đ c m t triết lý đ n s , m c m c, là cái món h l n v t ra t tinh túy c a các triết lý khác. Tôi t m g i là “Triết Lý Củ Khoai”. Vì nó đ n s nh c củ khoai, r ti n , m c m c, và đ tìm th y nh c củ khoai trong đ i n y. Triết lý đó đ c đ m g n l i trong m t câu ng n ng i : “N u ch có m t củ khoai thô, thì hãy n ng nó cho th t th m mà đ p”. Ý nghĩa c a câu đó cũ mèm, hình nh ai cũng bi t, và có nhi u câu nói t ng t . Cái triết lý đ n gi n n y giúp tôi th y đ c r ng, h nh phúc là cái r t c th , r t g n g i, b t c ai, và b t c lúc nào, cũng có th tìm đ c h nh phúc r t d dàng. Ai cho r ng h nh phúc là cái xa v i, thì vì h ch a n m h t ph n tinh túy c a các triết lý khác, ho c ch a t ng nghe m t ph n c a triết lý củ khoai. Nhi u sách v khác cũng có nói đ n, nh ng ng i đ c vô tình ho c c ý làm ng , ho c bi t r t rõ nh ng ch ng bao gi th c hành.

Năm 1975 tôi mang cái “triết lý củ khoai” vào nhà tù c ng s n. C ng s n g t r ng, đi h c t p chính tr trong vòng m t tháng, cho “thông su t đ ng l i c a cách m ng” r i v . Nghe đ quá, nên bà con mi n Nam m c b y. Trong tù, ai cũng nôn nóng, ch “h c t p” cho xong, mà v v i v v i con, vì vi c nhà còn trăm chuy n lu bu l m, c tháng tr i ai mà lo cho. Lo nh t là hai ba tu n đã qua r i, mà ch a th y bài v , ch a th y h c t p chi c . Không l khóa h c ph i kéo dài thêm vài tu n? Trong tù, ngoài đau kh vì thi u t do, còn b cái đói hành h , cái l nh c t da th t t ng đêm và n i khó nh c hàng ngày khi làm lao đ ng tay chân không quen mà tình tr ng s c kh e thì quá suy y u. Còn ph i đau kh tinh th n vì làm đi làm l i b n t khai t thú, ph i t b a đ t t i l i gán cho mình, đ đ c cái g i là “thành tâm c i t o”. Nh ng n i mong ch làm cho đám tù nhân ph ph c mau h n các nguyên nhân khác. M t hôm đi lao đ ng bên ngoài vòng tr i , có anh l m đ c b n nháp b c th c a m t lính c ng s n, trong đó vi t cho cha m ngoài B c r ng, đ o n y con canh gác tù r t nhàn nh , b n chúng toàn c cán b cao c p ng y quy n. Anh tái m t và đem lá th v cho vài ng i b n xem, có ng i xem xong phát khóc vì bi t mình đang ò tù ch không ph i h c t p chi c .

Ph n tôi, sau m t tháng ch a đ c v , tôi l m hi u r ng “có cái gì không ò n đây”. Tôi chu n b tinh th n đ đón nh n nh ng gì không th tránh đ c. M t hôm, sau bu i c m chi u, tôi ch ng n đ i bên kia nói v i ng i b n tù :

“C xem nh đó là n i chôn chúng ta khi tóc b c lia đ i, và xem đây nh là n i chúng ta ph i s ng tr n đ i còn l i. Hãy tìm và t o nh ng ni m vui nh nhoi nh t mà chúng ta có đ c c n n i n y. Ráng tìm vui, bu n b cũng vô ích, mà còn có h i cho s c kh e.”

Nghe th , ng i b n tù c a tôi g n khóc vì s . Tôi đem triết lý củ khoai ra gi ng gi i.

V sau, nhi u ng i b n tù khác gai m t b c t c vì th y chúng tôi v n t nh khô, v n th n nhiên vui v c i đùa nh không ph i đang ò tù, nh không ph i đang c c nh c, thi u th n, đoi khát. M c đ u s c kh e c a chúng tôi sút kém r t mau, g y gò, r ãng v u, m t sâu. Chúng tôi c xem nh ng b a ăn thi u th n kham kh kia là cao l ng m v , t n h ng t ng mi ng nhai nu t. Khi chúng tôi b t đ c con nhái bén nh , p chút mu i, n ng cho th m ng y, t ch c m t b a ti c th ng trắng, xé con nhái làm ba. Ba anh em tù bí m t ăn trong đêm t i bên hè nhà, nhìn trắng chên ch ch, c i v i nhau sung s ng và ngâm nh vài đ n c thi. Ngoài nh ng sinh ho t công khai trong tù, chúng tôi còn t ch c đ c các bu i v n ngh b túi, c p t c. Ba b n tù nhân h n nhau ò đám c cao bên c u tiêu, m t ng i canh ch ng, m y ng i kia hát “nh c c ” cho nhau nghe đ ghi n, s a l i l i hát các b n nh c c a c ng s n, d ch m bi m c i ch i. Anh nào làm đ c bài th đ c ý, đem ngâm nga cho b n tù chia x , th ng th c. Nh ng khi đi lao đ ng kh sai nh cu c r y, khiêng đ t, tôi và anh b n, hai đ a hai đ u gánh n ng, v a làm vi c v a đánh c t ng không bàn: “Pháo hai bình năm, mã b y t n sáu, mã hai t n ba, xa m t t n m t .vân vân.” Mãi suy nghĩ đ chuy n quân trong bàn c , chúng tôi quên c nh c nh n, c hôi háo, c n ng cháy, và quên luôn th i gian . Bu i lao đ ng nh c nh n qua đi lúc nào mà không hay .

Chúng tôi ch i c không cao, nh ng ch i mãi r i thành quen, không c n bàn, mà v n qu n nhau t sáng đ n khuya. C nh ng đêm h c t p chính tr chán ng t, chúng tôi ng i nh chăm chú l m, không ai bi t chúng tôi đang ch i c không bàn, đang dần tr n, b t quân, d , chi u, đang ch ng đ cho kh i b chi u bí. Chúng tôi say s a v i trò ch i , ch p cán b c ng s n nói dai, nói dài, nói d , nói đ n khuya. Chúng tôi còn t ch c các cu c đua ki n, đ u đ . B t đ b vào h p cho chúng “h c t p c i t o”, cho chúng c n nhau. Nh ng con ng t ng s p ch t, chúng tôi th ra và nói: “Nh h c t p t và thành tâm c i t o, nh ý th c giác ng cách m ng cao, và nh chính sách khoan h ng c a đ ng và nhà n c, nay cho v òn t v i gia đ ình,” Chúng tôi nháy m t c i v i nhau. Chúng tôi t o nh ng cu c gi i trí nho nh , nh ng bu i v n ngh bí m t đ quên ngày tháng, và th y lo bu n tan bi n đâu c .

Ph ng ch m c a chúng tôi là “không”, không mong c, không hy v ng gì c . Không hy v ng thì kh i th t v ng. Không mong c thì không b n ch n nô n nao. Khi th y vài ng i b n tù đ c th – theo l i làm ki ng c a c ng s n – các anh khác bu n t i, đau đ n th t v ng cho thân ph n c a mình, thì chúng tôi v n bình t nh ng i đánh c , ch ng xô xao, ch ng bàn tán chi c .

Triết lý củ khoai

Tác Giả: Tràm Cà Mau

Thứ Ba, 22 Tháng 5 Năm 2012 11:49

Chúng tôi biết, chđ a đđ n phiên mình, thì có bàn tán xôn xao, đoán mò, suy đi n l c quan hay bi quan, thì chđ thêm bu n khđ mà thôi ả. Gđ t hđ t ra ngoài tai cho yên lòng. Chúng tôi tđ p bình thđ n tâm trí, và luôn tìm củ hđ i tđ n hđ đ ng nhđ ng thđ hđ nh phúc nhđ nhđ t nhđ t mà chúng tôi có thđ có đđ đ c. Nhđ ng khi có đđ đ c mđ t chđ u nđ đ c nhđ đđ t đđ m, chúng tôi củ hành cái lđ t đđ m, tđ n hđ đ ng niđ m sung sđ đ ng khi củ m giác củ a nđ đ c mát chđ y trên da thđ t, trên mình mđ y, trên tóc tai, và hđ nh phúc đđ n rên lên thành tiđ ng. Nđ đ c tđ m trong tù quý nhđ nđ đ c cam lđ . Chúng tôi chia cho nhau vài củ ng rau hái đđ đ c, và củ m đđ đ c sâu xa nđ i hđ nh phúc có thêm mđ t miđ ng ăn trong tù, tđ n hđ đ ng cái khoái khđ u, an đđ i vđ i cái tình bđ n chân tình, vì ai cũng đói. Đem đem trđ đ c khi ngđ , tôi nghe nhiđ u tiđ ng bđ n tù thđ dài não lòng ngao ngán. Có lđ hđ đđ ng lo cho vđ con bên ngoài, giđ nđ y không biđ t làm sao mà sinh sđ ng, mà tđ n tđ i trong mđ t xã hđ i đđ i thay tđ gđ c rđ . Tôi biđ t rõ, đ trong tù lo ra cho bên ngoài, đ bên ngoài lo vào cho trong tù .Không có ích chi, cũng không giđ i quyđ t đđ đ c viđ c gì. Không lo cho vđ con bên ngoài, không phđ i là vô tình bđ c nghĩa, mà chđ là không làm cái viđ c vô ích mà thôi. Đđ tránh suy nghĩ và lo âu, mđ i khi vào giđ đ ng, tôi tìm cách giđ i mđ t bàn củ thđ , hay làm vài ba câu thđ , cũng có khi ôn lđ i nhđ ng kđ niđ n đđ p đđ êm đđ m trong quá khđ mà thđ y lđ ng lđ ng, hođ c ôn lđ i các chuyđ n tiđ u lđ m mà củ đđ i mđ t mình trong bóng tđ i. Nhđ thđ mà ngđ thiđ p đđ rđ t mau.

Chúng tôi tđ p coi thđ đ ng nhđ ng nhđ c nhđ n, khó khăn và đau đđ n thđ xác. Chđ p nhđ n đđ nh mđ nh khđ t khe mà không củ n than van. Tinh thđ n chúng tôi vđ ng mđ nh, sáng suđ t. Chúng tôi củ gđ đ ng ý thđ c và hđ đ ng thđ nhđ ng hđ nh phúc rđ t nhđ t đđ ng ngày, tđ ng giđ , tđ ng phút, mà ít ngđ đđ i củ m nhđ n . Triđ t lý củ khoai đđ giúp tôi qua đđ đ c nhđ ng tháng ngày tù đđ đđ không quá nđ ng nđ , khó chđ u tđ tinh thđ n đđ n vđ t chđ t.

Khi ra khđ i tù, sđ ng trong chđ đđ củ ng sđ n, ngđ đđ i ngđ đđ i củ củ c, thiđ u thđ n, sđ u thđ m, tinh thđ n bđ đe đđ a, sinh hođ t bđ đòm ngó, rình mò. Trong cái giòng xã hđ i đó, chúng tôi cùng chung thân phđ n. Thân phđ n chúng tôi còn bđ c bđ o, yđ u kém hđ n, thđ phó thđ đ ng dân bên lđ “xã hđ i chđ nghĩa tiên tiđ n”. Nhđ ng nhđ triđ t lý củ khoai, tôi vđ n tìm đđ đ c hđ nh phúc tđ ng ngày. Hđ nh phúc củ a mđ i sáng đđ y sđ m, pha mđ t chén trà nóng, uđ ng vào lòng đđ m áp, ngâm vài câu thđ , vđ n đài phát thanh BBC, VOA nghe nho nhđ . Đđ biđ t biđ n chuyđ n quđ c tđ , tin tđ c quđ c nđ i mà củ ng sđ n củ tình bđ ng bít, ngăn chđ n, che đđ u. Hđ nh phúc khi trao đđ i tin tđ c quđ c tđ , quđ c nđ i vđ i bđ n bè, bà con và đđ đ đoán tình hình. Hđ nh phúc nhđ t là củ i trđ n nđ m phđ i gió hđ y hđ y ngoài công trđ đ ng, có khi ngđ tđ i hai ba giđ chiđ u mđ i thđ c đđ y. Tôi đem cái triđ t lý thô sđ đó truyđ n bá cho vài anh em thân thiđ t, và khen xã hđ i củ ng sđ n đđ đem đđ n cho con ngđ đđ i sđ làm biđ ng vô cùng tđ n. Làm biđ ng cũng là mđ t hình thđ c hđ nh phúc nho nhđ . Thđ t lđ lđ ng, nhà nđ đ c cho đđ n cán bđ to nhđ , miđ ng ai cũng lđ n lđ i đđ i ngôn ca ngđ i lao đđ ng siđ ng năng củ n mđ n, mà tđ t củ mđ i ngđ đđ i đđ u biđ ng nhác, tà tà. Đđ ng là cha chung không ai khóc.

Trong xã hđ i củ ng sđ n, con ngđ đđ i không đđ đ c sđ ng yên đđ n, nay chính sách nđ y, mai chính sách khác, thay đđ i lung tung, chđ ng ai hođ ch đđ nh cho đđ i sđ ng riêng mình đđ đ c củ . Chúng tôi vđ n tìm đđ đ c nhiđ u hđ nh phúc trong chđ m ngôn “không đđ đ c mđ , không hy vđ ng”. Phđ i đđ p tđ t mđ i

Đã c m , m i hy v ng đ mà s ng, nghe thì nh vô lý, nh ng th c v y. C thu n theo giòng kh đàu mà trôi n i v i tinh th n sáng su t. Không than van, không k l , không bi ai. Khi có c h i b t đ c ni m vui thì c t n h ng h t mình chút h nh phúc đang có. Ch p nh n nh ng không buông xuôi cho s m nh. Tìm l i thoát v i tinh th n nh nhàng., l c quan, sáng su t. Khi leo lên chi c thuy n nh bé đ tìm đ ng đào thoát ra kh i vòng tay c ng s n , chúng tôi c t nghĩ nh mình đang đi du l ch. Đ phòng t i đ a, nh ng không quá nhi u lo âu s s t. Cũng có s , nh ng s m t m c đ nh nhàng, đ n n i đôi lúc còn c m th y th n nhiên và sung s ng, vì bi t mình đang trên con đ ng đào thoát. Có gì mà lo? N u b b t thì t l i, mà t l i lâu thì tìm cách v t ng c. Chi c thuy n nh đi t b n sông Sài Gòn v mi n Tây, ra c a Gh nh Hào. Trên đ ng đi, chúng tôi g p nhi u tr m ki m soát b n súng kêu vào xét h i gi y t . Th y chúng tôi vui v , bình t nh quá, công an c ng s n không ng chúng tôi đi v t biên . Nh nh ng k ham ch i, chúng tôi thoát ra đ c hải ph n qu c t . Thuy n ch t máy gi a bi n mênh mông nhi u ngày, nh ng sao trong lòng chúng tôi v n th y vui, và còn c m n Tr i Ph t đã giúp chúng tôi thoát đ c bàn tay c ng s n đ c ác. Có ch t cũng vui, th a nguy n. Đ c ch t gi a bi n tr i t do. Chúng tôi v n k chuy n ti u lâm, c i đùa và có khi còn cùng nhau ca hát.

Khi may m n đ n đ c tr i t n n, thiên h ai cũng nóng lòng, ăn không yên, không yên, mong đ c đi đ nh c s m. H c đ a ra gi thuy t n y, gi thuy t kia đ t gây nên n i lo l ng cho chính h và cho bà con chung quanh. Lo l ng v m t b nh đ ch có th phát ra, và phái đoàn Liên Hi p Qu c s không dám đ n ph ng v n. Lo l ng qu c t thay đ i chính sách t n n. H lo đ mà lo, không có đ ng l i và ph ng sách gi i quy t các m i lo âu đó.

Tôi b o h : “Hãy xem nh ng ngày tháng n y nh đi c m tr i ngh hè dài h n bên b bi n, c m n c có Cao y Liên Hi p Qu c nuôi báo cô, ch c n cái xà l n thôi là đ l ch s nh m i ng i, c vui v nh n n i ch ngày đi đ nh c” . Không ai nghe l i tôi, ngày ngày h h p nhau bàn tán, yên bác suy di n, bày đ t đ tin đ n đ gây cho nhau lo âu thêm, r i đêm v m t ng th dài th ng n. Ph n tôi, thì lên đ i m c võng n m ng m m àng trong gió hiu hiu, th ng th c ti ng chim ca, nhìn dám mây m ng l l ng bay qua b u tr i xanh, khi nóng thì nhào xu ng bi n nô gi n v i sóng n c mát đ i, r i n m dài trên cát. Chán thì ch i vài ván c t ng, n m nghe nh c “chùa” v ng t các l u lân c n có máy hát. Bu i chi u v chòi, ăn m t b ng no, u ng ly trà, h p b n bè, k chuy n ti u lâm, vui c i vang rân. Đêm nhóm vài cảnh thông khô đ t l a ng i quanh nh c chuy n Vi t Nam, chuy n c tích, chuy n vui l trong đ i m i ng i. Nhi u ng i ng a c , ca hát, ngâm th , cu c vui kéo dài mãi đ n khuya nh m t th i thanh bình nào đó ng i bên l a tr i. Tôi th y tâm h n mình nh nhàng thanh th n. Không b n tâm lo âu sinh k , thì gi t do không ai bó bu c, không có chuy n kh n c p ph i làm, không u t v ti n b c, trong túi không có m t xu, không b công an dòm ngó, đ đ a, kh ng b , và không có b n ph n, trách nhi m gì c . Th nh th i, vui thú. Cu c đ i có l ch a bao gi có đ c nh ng ngày tháng th n tiên nh v y. S n đó, mà có m y ai c m nh n đ c ?

M t anh b n tr đã nghe l t tại cái triết lý củ khoai, đã cùng tôi g i cái đ o t n n là mi n đ t

Triết lý củ khoai

Tác Giả: Tràm Cà Mau

Thứ Ba, 22 Tháng 5 Năm 2012 11:49

thờn tiên vô u. Nhờng vớ i đa s, thì h g i d o n y là “Bu n Lo Bi Đát” đ c tr i ra t tên đ o là Pulau Bidong, h cho là n i ch t ch i, thi u th n, nóng n c, ch mong, kh s, lo l ng. Tôi khó truy n bá cái triết lý củ khoai ra r ng r i, vì ng i nghe s cho tôi là thờng khùng. Không ai tin câu nói củ a tôi r ng: “Dù có nóng lòng lo âu đ n m y, cũng không th đi đ nh củ s m h n m t phút, mà dù tà tà vô lo đ n đâu, cũng không ch m đi đ nh củ h n n a gi .” Tôi xem th i gian t i tr i t n n nh n a năm đi củ m tr i, còn s ng h n là đi củ m tr i. Tr v v i thiên nhiên, qu n xà l n, t tr n, đi chân đ t, ng g c cây, n m trên cát bi n, không lo âu sinh k , và trong túi không có m t đ ng xu, mà cũng ch ng củ n ti n b c làm chi. Tôi ch c ch n trăm ph n r ng, tôi là ng i sung s ng nh t đ o, vì tôi nhìn th y đ c đ u sung s ng, tôi củ m nh n đ c cái h nh phúc to l n th c s tôi đang có. Còn đa s thì không th y, không củ m đ c.

Tôi đ n M , lang thang đi tìm vi c, l i tuy t ng p n a ng chân, r củ ng, gió bu t l nh củ t da th t. Trong lòng v n vui, v n sung s ng, vì bi t mình là k may m n, đang s ng đ i t do. Đa s bà con b n bè gi n y đang kh c kho i s ng trong áp b c, xi ng xích gông cùm củ a củ ng s n. Nhi u b n bè đã ra đi, nhờng không đ n, đã ch t gi a bi n kh i, ch t trong r ng sâu, b b t b tù đày, hành h . Bi t bao nhiêu tri u k mong đ c l i b o tuy t đi tìm vi c nh tôi mà không đ c. Tôi may m n th n y, th thì sao mà lòng không r n rã ni m vui, ca hát cùng gió, cùng tuy t, cùng đ t tr i tr ng phau phau .

Nh xông xáo, ch h n m i ngày sau khi đ n M , tôi tìm đ c m t chân ph b p trong ti m ăn Tàu. Làm vi c h n 15 ti ng m i ngày, làm không ng i nghĩ. Củ t rau, g t khoai, ch t th t, x cá, l ng tôm, chùi n i, r a bát, lau nhà, li n tay li n chân su t ngày t sáng s m cho đ n khuya m t. Di chuy n, nh y nhót trong cái khu b p s c n c mùi d u ăn, tôi nghĩ có l nhờng cao th v l m kh luy n bí kíp ch ngày xu ng núi tranh hùng trong các ti u thuy t ki m hi p, cũng chuyên củ n đ n th mà thôi. Trong lòng tôi cũng tràn ng p vui s ng, h nh phúc, vì m i đ n mi n đ t l ch a đ c bao lâu, mà đã t l p và sinh s ng đ c. Tôi cũng t ph c mình, su t đ i ng i v n phòng, mà thích nghi đ c vi c lao đ ng r t d dàng . Ông ch ti m r t b ng lòng cái vui v , yêu đ i, chăm ch củ a tôi. M t khuya trên đ ng v , tuy t ph mênh mông, băng qua công viên t i, tôi tr t chân té ng a n m dài . Nhìn lên tr i th y trăng v ng v c sáng v i ngàn sao long lanh. Tôi th y tr i đ t đ p quá, củ c đ i đáng yêu vô cùng, và thân th khoan khoái vì cái x ng s ng đ c n m trong th ngh ng i sau h n m i m y gi lao đ ng tay chân. Bao nhiêu m t nh c trong thân th nh ch y lo ng tan bi n, ch y th m vào n n tuy t sau l ng. Tôi n m yên r t lâu ng m trắng, và ngâm vài câu củ thi ca ng i trăng sao. Giá nh củ ai th y đ c củ nh n y, ch c h t ng tôi điên khùng. Cái l n té n y, làm tôi bong gân, không đi đ c, ph i ngh làm, nh đó mà tôi có thì gi , tìm ra đ c m t công vi c trong ngh cũ.

Khi đi làm vi c, đôi khi g p nhờng củ p ch huy đ t nát, ho c đ ng s kém củ i mà l ng cao h n mình, tôi không l y đó làm đ u b t m n, th c m c nh nhi u ng i khác. Vì công ty thì củ a t nhân, h mu n thuê ai, gi i đ t , tr l ng cao th p là quy n củ a h . Mình ch p nh n làm vi c, thì rán làm tròn b n ph n củ a mình, làm t t i đa. N u không b ng lòng v i đ ng l ng, thì củ

tìm nòi khác khác họ n. Vả lại, đời nòi của họ, thì ưu tiên chút để dành cho họ là phải. Mình ganh tị thì hóa ra là kẻ không biết đời. Thế tiên họ đã đem xương máu ra khai phá, đem bôn đâm chết, đổ máu, bôn họ n. Biết bao nhiêu thế họ đã đóng thuế, xây dựng nên những ngày hôm nay. Mình là kẻ may mắn nhờ xui vào chia phần. Thì cũng vui mà họ cũng cái phần của đời hoàn toàn bình đẳng đang có.

Qua những cảm nhận, so sánh hàng ngày, tôi đang tìm kiếm cho mình cái hạnh phúc của tâm hồn yên ổn. Vậy, tôi sống thế nào cho mình một môi trường vui vẻ, thân thiện, cảm giác thoải mái. Đời cảm thấy tám giờ trong ngày là thời gian để chơi, vui, hạnh phúc, chứ không phải là thời gian "đi cà" như những người quan niệm. Mình chấp nhận công việc để kiếm tiền, thì đời lại, ráng sức làm việc. Thế yêu thích công việc, làm việc với tinh thần vui vẻ, dù công việc có lặp đi lặp lại nhàm chán, thì cũng nghĩ rằng sống quá, công việc quen tay, đời, khi phải suy nghĩ nhiều, khi phải lo âu sợ hãi, khi phải nản lòng ai. Cũng yên tâm mà làm thôi. Thế thì không phải sung sướng, hạnh phúc sao? Biết cái văn phòng của mình làm, thành một nơi làm việc, vui vẻ, yêu thích, thì đời mình có giá trị, hạnh phúc phong phú hơn nhiều. Những khi gặp khó khăn trở ngại, gặp những thay đổi bất thường, thì cũng bình tĩnh chấp nhận chuyển không may, và tận hưởng, cuộc đời này như một chuỗi kết hợp giữa cái may mắn và xui xẻo, giữa hạnh phúc và đau khổ, giữa thu nhập và trả tiền. Thì cũng thế mà giới quý tộc, sẵn sàng chấp nhận cái kết quả xấu như thế. Thế là yên tâm, và đôi khi cũng như cái yên tâm, mà công việc để kiếm tiền buôn xuôi mái họ n.

Sống để đời của mình, lòng hoài vọng làm nhiều người thì sống như không người, làm đau khổ con tim. Tôi biết tình cảm đó thành một thế an ủi đời, một thế hạnh phúc êm đềm khi những đời của thế nhà, thế bên bè. Những giúp đỡ nhau cho người cùng khổ bên quê nhà là một thế an ủi cho những giây phút một nhọc khó khăn trong công việc nơi quê người.

Những buổi sáng, khi chuông đồng hồ réo réo đánh thức dậy đi làm, nhột là những sáng thế hai ngày mùa đông rét mướt trời tắm, nhiều người cảm thấy quá mệt mỏi, quá khó chịu, và họ "giật mình" hôm nay để sống thì sống vô cùng. Còn tôi, thì mình sáng thế dậy với tràn ngập niềm vui, biết hôm nay ta sống thêm một ngày trong thế giới tự do, hôm nay ta còn công ăn việc làm, chưa thể nghỉ ngơi. Thế thì lòng đã phải phải, sá chi đông giá lạnh trời tắm. Con đời đi đời sống, nhọc trong xe đời dằng dặc khắp không gian. Có lẽ tôi bắt đầu nghỉ ngơi, buổi sáng thế dậy, tôi nằm sâu thẳm trong lòng tôi với những lông lông niềm hạnh phúc không, với ý nghĩ rằng, những thế nghỉ ngơi mà còn để sống, mua màn, nằm đã đời, nhìn những đời đời len qua song, trở lên chiếu giường. Chả cần nữa, sẵn sàng truy cập, uống trà, nghe nhạc để đời êm đềm. Chiếu đi câu bên hồ. Thế này thế khuya xem phim mua với đêm, khi phải sẵn sàng gác trong sống. Việc chi mà quá lo âu với kinh tế gia đình, khéo có gì cần như cần theo hoàn cảnh, thì không việc gì phải lo. Vả lại, công việc làm, thì của này đóng, của kia sống, đâu đời nòi chết đói mà sống.

Nhiều người hỏi tôi sao không mua nhà để được thu mà cũng sống trong nhà thuê chật chội. Tôi trả lời là tôi đang mua hạnh phúc. Hạnh phúc mua được rồi hẳn tiền đóng thuế. Mua cái nhà khi chửa vắng chắc vắng tài chánh là mua cái khi lo lắng lao vào thân, làm mất đi cái an bình quý báu của cuộc sống. Nhiều người, vì mua nhà, sống mất việc, cho nên hèn con người. Khi tôi được sống mua nhà mà không phải lo âu vì nợ nần, thì cũng có nhiều bạn bè bà con hỏi, sao đừng khả năng để mua nhà ngay căn nhà lớn hơn, khu sang trọng hơn, mà lại mua căn nhà nhỏ. Tôi nói với họ là tôi không có nhu cầu sang trọng, căn nhà nhỏ cũng đủ cho gia đình tôi trú ngụ yên ổn. Nhà càng lớn, càng phải chăm sóc quét tước. Chùi dọn nhiều, sống chảnh nhiều, mất thì giờ hàng ngày như những thú vui khác của cuộc đời. Lại nữa nhiều người thêm lo lắng, có hỏi đến những hạnh phúc bình thường. Căn nhà nhỏ của chúng tôi, nếu chúng may mắn hai vợ chồng hạnh phúc, cũng chẳng có chút bận rộn nào. Có thể, tôi không khôn ngoan trên những quan kinh tế, nhưng tôi chắc chắn không sai lầm chút nào trên quan điểm hạnh phúc nhân sinh. Vợ chồng chúng tôi thường nói với nhau, nếu bây giờ có thêm vài triệu để mua thêm một, thì có lẽ để sống chúng tôi cũng chẳng thay đổi gì hơn. Cũng không ăn đồ đắt nhiều hơn một miếng, cũng không ngủ được một lúc hai giấc. Thức ăn thì bò, heo, gà, tôm, cua, cá, rau củ, bột cơm nào cũng thừa khả năng mua. Không cần phải giàu lắm mới mua được. Người ăn trong nhà hàng sang trọng đắt tiền, chắc chỉ ngon miếng hơn người chế m hầm bên góc đường húp riêu.

Vì tôi thường trách tôi bạn bè quá đông, bạn tốt cũng đông mà bạn xấu cũng đông. Tôi thì thấy không ai hoàn toàn tốt, mà cũng không ai hoàn toàn xấu. Đã là con người thì có xấu tốt lẫn lộn. Cheri với bạn thì cần nên nhìn vào cái tốt bạn có, đừng để ý đến cái xấu. Ngay cả bạn thân mình, cũng đừng quên tốt xấu mà chửi chửi. Chửi chửi, cũng không ít người chê bai sau lưng mình, nhào báng mình, mà mình không biết đó thôi. Nếu họ có chê trách mình, thì họ cũng đúng phần nào đúng như quan của họ. Bớt vậy, tôi thường để vài giờ để đi u mình, ghi lên giấy những lời lẽ, những khổ của mình. Để mình thấy rõ mà tha thứ cho cho mình, tha thứ cho người khác để dằn lòng.

Thế mà người gửi tôi như thế, thân thiện như thế, là vì tôi, thường chẳng báng cái triết lý củ khoai nhiều như thế. Những nàng dâu hỏi, những hạnh phúc bình thường tràn đầy mà gia đình tôi cũng có được, cũng như cái triết lý củ khoai vậy. Thường thì ít ai thấy và cảm được những hạnh phúc mà họ đang có, chỉ khi mất đi rồi, mới nhận chân ra, và chép miệng tiếc thường. Nhiều khi vì tôi làm những điều không phải, nói những lời khi bực, tôi không nên giận làm đổ những người khác. Tôi thối mồm, nhiều người đàn bà còn trách mình cả trăm lần, mình phải chấp nhận cái thường để vui sống. Và lại, mình có hoàn toàn đâu mà buồn người phải người của mình phải hoàn toàn. Thế là mới sống được qua.

Đều tôi thường hay nghĩ đến là nếu. Nếu tốt cũng sẽ thế hôm nay là giờ cơm, sáng mai thế

Triết lý củ khoai

Tác Giả: Tràm Cà Mau

Thứ Ba, 22 Tháng 5 Năm 2012 11:49

giß c, thß y mình đang còn nß m trong nhà tù củ ng sß n, thì thß t có nhiß u điß u điß u đáng ân hß n và tiß c. Và nß u điß i là mß t giß c mß, thì sao chúng ta không mß cho thß t đß p .